

Guds rike og misjonen¹

AV TORMOD ENGELSVIKEN

For å kunne be rett bønnen «Komme ditt rike» i vår tid, må vi forstå hva det innebærer at Guds rike kommer. Først på bakgrunn av en slik bibelsk forståelse kan vi dra konsekvensene av denne bønn og av Jesu budskap om Guds rike for den kristne misjon. Vi må altså først vite hva Guds rike er, og hva det betyr at det kommer.

Jesus og det gamle testamente

Det synes å være enighet innen forskningen om at budskapet om Guds rike var det sentrale element i Jesu forkynnelse. Det synes også å være utstrakt enighet om at dette uttrykk terminologisk har sin bakgrunn i Det gamle testamente og jødedommen. «Malkut Jahve» eller «malkut shamajim» betegner at Gud er konge, at han hersker som konge: hans kongeverde. Det betegner ikke riket eller området som Gud hersker over, heller ikke menneskene som han hersker over.

Det er imidlertid usikkert hvor mye av det gammeltestamentlige og jødiske tankegods vi finner igjen i Jesu forkynnelse når han taler om Guds rike, «*basileia theou*». I hvert fall står forskerne delt på dette punkt. Det vanligste synet er at også Jesus bruker *basileia* i gammeltestamentlig betydning, nemlig om Guds kongeverde, hans regjering. Dette innebærer da at begrepet primært vil uttrykke Guds *styre* og altså er *teokratisk* å forstå. Med dette synspunkt følger også at vekten ofte legges på de *etiske krav* som Guds styre innebærer, og på den *eksistensielle* avgjørelse mennesket stilles overfor i møtet med Guds rike.

Vi gjør imidlertid gjeldende at uansett hvordan selve uttrykket «*basileia theou*» er å forstå, er *innholdet* i det primært *soteriologisk-eskjatologisk*. Riket er det høyeste *frelsesgode*.

¹ Artikkelen er en forkortet utgave av en innledning forfatteren holdt på et møte i den s.k. Oslo-gruppa, som arbeidet med Melbourne-forberedelser. Den gjengis her i bearbeidet utgave med sikte på publisering.

Allerede de gammeltestamentlige profeter forutsa en dag da alle folkeslag skal leve sammen i fred, og da både samfunnets sosiale problemer og alt som er ondt i menneskenes fysiske omgivelser, skal være borte (Jes. 2,4, 11,6f.) Fred, trygghet og rettferdighet skal råde da. Denne fremtidsdag vil innebære en fysisk og åndelig gjenopprettelse av Israel (Esek. 37,9-10, 39,29, Sak. 12,10). Guds redskap til å innføre denne freds- og frelsestilstand vil være Messias, den lovede konge av Davids ætt. Gjennom ham skal Guds kongevelde ikke være begrenset til Israel, men utvides til å omfatte alle folk. En allmenn utgytelse av Guds Ånd vil finne sted; en utgytelse som vil innebære Guds åpenbaringsnærvær og en åndelig og etisk fornyelse av menneskene (Joel 3,1-5, Esek. 36,24-36, Jes. 32,15-20).

Det var nettopp i forbindelse med profetenes fremtidsvisjoner av tilstanden under Guds kongevelde, at det bibelske *evangeliseringsbegrep* ble skapt. «Hvor fagert det er når de som *bringer gledesbud* («evangeliserer», sml. Rom. 10,15), kommer løpende over fjell, melder fred og bærer godt budskap, forkynner frelse og sier til Sion: «*Din Gud er konge!*» (Jes. 52,7). Det er til en slik «evangelietekst» hos Jesaja Jesus knytter sitt åpningsbudskap i synagogen i Nasaret: «Herrens Ånd er over meg, for han har salvet meg til å forkynne et gledesbudskap for fattige . . . og rope ut et nådens år fra Herren». (Luk. 4,18-19, Jes. 61,1-2).

Det er en klar sammenheng mellom den gammeltestamentlige forståelse av evangelisering og misjon som den oppgave å forkynne det glade budskap om Guds rike, Guds Messias og Guds Ånd, til frigjøring og frelse for mennesker i fremtidens historie, og det nytestamentlige misjons- og evangeliseringsoppdrag til Jesu disipler.

Riktignok er det så at den «abstrakte» betydning av Guds rike, nemlig som Guds kongevelde, Guds styre over Israel og verden som konge, er den dominerende i Det gamle testamente. Likevel er det først og fremst følgene av at Gud er konge som fremheves i «evangelieforkynnelsen». Det er den «konkrete» *frelsestilstand* som Guds kongevelde vil bringe, som står i sentrum for oppmerksomheten. I jødedommen betones det at Gud er konge over Israel, og at han regjerer ved sin lov over mennesker som står under hans velde. «Å ta på seg himmelrikets åk» blir nettopp et uttrykk for forpliktelsen til å leve etter loven.

I motsetning til jødedommen forkynner Jesus budskapet om Guds rike som en gave og ikke primært som en forpliktelse, som evangelium og ikke som lov. Dette får avgjørende betydning for vår

forståelse av hva forkynnelsen av Guds rike — og dermed misjon og evangelisering — egentlig går ut på.

Jesus forsto seg selv som Menneskesønnen. Denne betegnelse, som opprinnelig er hentet fra Daniels bok, er der satt i nær forbindelse med et «rike» som «himmelens Gud» skal opprette og som «skal knuse og gjøre ende på alle de andre rikene, men selv skal det bestå i evighet» (Dan. 2,44). Dette riket hører fremtiden til. I dette riket skal «folk og stammer med ulike språk, alle folkeslag» tjene ham «som var lik en menneskesønn» (Dan. 7,13-14). Men ikke bare «menneskesønnen» skal få riket, men også «det folk som er Den Høyestes hellige». «Deres rike skal være et evig rike, og alle makter skal tjene og lyde dem» (Dan. 7,27). De vesentlige kjennetegn på «riket» som tas over og videreføres av Jesus, er den klart *eskjatalogiske karakter riket har*, «menneskesønnens» *sentrale stilling* i riket, rikets *grensesprengende* utstrekning i tid og rom og Den Høyestes helliges, *Guds folks* rolle i riket. Det er for dem.

Guds rike — en soteriologisk størrelse

Budskapet om Guds rike hører fra begynnelsen til sentrum i Jesu forkynnelse. «Jesus (kom) til Galilea og forkynte Guds evangelium og sa: «Tiden er kommet, Guds rike er nær. Vend om og tro på evangeliet!» (Mark. 1,14-15 parr.) Budskapet om riket — selv om det inneholder et utvetydig kall til og krav om omvendelse — er karakterisert som evangelium, gode nyheter. Forkynnelsen av Guds rike er *evangelisering* allerede fra Jesu første opptreden. Den må derfor innta en sentral plass også i *kirkens* misjon- og evangeliseringstjeneste (sml. Ap.gj. 8,12: Filip «forkynte evangeliet om Guds rike og Jesu Kristi navn»). Likesom det var Jesu hovedoppgave «å forkynde det glade budskap om Guds rike» under sin jordiske tjeneste (Luk. 4,43), er det også kirkens hovedoppgave like til enden. (Matt. 24,14).

I Det gamle testamente blir frelestiden sett som *én* tid uten noen vesentlig distinksjon mellom ulike stadier i oppfyllelsen av frelsesløftene. Det er imidlertid av grunnleggende betydning å være klar over at Jesu oppfyllelse av disse løftene skjer i ulike etapper eller stadier. Det er tvingende nødvendig å ikke blande sammen det kommende, fullendte herlighetsrike og det nåværende, skjulte rike. Dette henger sammen med synet på frelseshistorien og den nåværende og kommende «tidsalder» (eon). Denne «etappevise» oppfyllelse av Guds løfter om frelse i sitt rike, hører til «Guds rikets hem-

melighet» som Jesus åpenbarer. Guds rike skal komme i kraft, men ikke ennå. For å forstå Jesu forkynnelse om riket, må vi skjelve rett, mellom hva riket er og bringer når det er *fullendt*, og hva riket er og bringer når det møter oss i Jesus Kristus *nå*.

Guds rike — en eskjatologisk størrelse

Guds rike hører i Jesu og apostlenes forkynnelse først og fremst fremtiden til. Guds rike kommer i kraft og herlighet når Jesus kommer igjen. Det når fullendelsen først etter dommen og de dodes oppstandelse. Når verdenshistorien og frelseshistorien har nådd sitt mål, inntreder den fullkomne frelestilstand som betegnes som Guds rike. Det kreves en forvandling av menneskets grunnleggende eksistensvilkår, en evig seier over døden og et nytt åndelig legeme for å få del i Guds rike (1. Kor. 15,50). Forut for den endelige opprettelsen av det evige Guds rike går dommen over de onde og vantro. Disse *skilles ut* fra dem som får arve Guds rike (Matt. 13,40-43). Dommen hører ikke selv med til riket, men er en forutsetning for fullendelsen. Inntil dommen foretas det ingen atskillelse av «de som hører riket til» og «de som hører den onde til» verken i verden eller i kirken (Matt. 13,36-43 åkeren = verden; Matt. 13,47-50 fiskenoten = kirken).

Tidspunktet for rikets endelige opprettelse bestemmes av en rekke begivenheter som skal inntreffe på historiens arena. Denne onde tidsalder forutsettes å vare like til Jesu gjenkomst, ja, en kan regne med en økning og tilspissing av den ondes aktivitet mot slutten. Antikrists velde vil bli opprettet like før Jesu gjenkomst. Verdensmisjonen vil imidlertid pågå like til enden. «Evangeliet om riket skal forkynnes i hele verden til vitnesbyrd for alle folkeslag, og så skal enden komme» (Matt. 24, se særlig v. 14).

Hva Guds rike gir i fremtiden

Den frelsesgave som vil bli gitt til alle som får del i det kommende Guds rike, er *evig liv*. I flere sammenhenger både hos Jesus og Paulus er faktisk evig liv og Guds rike praktisk talt ensbetydende. Den rike unge mann spør om hva han skal gjøre for å «få det *evige liv*», og Jesus konkluderer da mannen gikk bort: «Det er vanskelig for en rik å komme inn i *himmelriket*» (Matt. 19,16,23,24). Disiplenes reaksjon viser at begge disse begrep er enstyvende med *frelse*: «Hvem kan da bli frelst?» (v. 25). Forut for mottakelsen av evig liv går opp-

standelsen og dommen (Matt. 25,31-46). De som blir funnet «verdige til å være med i den kommende verden og oppstandelsen fra de døde», «kan jo ikke mer dø» (Luk. 20,35-36). De er altså udødelige. Guds rike er i følge dette eskjatologisk og transcendent. Det kan ikke opprettes av mennesker, bare av Gud selv. Det skjer etter et klart *brudd* med den nåværende verden. I denne nye tilværelsen, hvor døden er avskaffet (1. Kor. 15, 24-25), vil også skaperverkets slaveri under forgjengeligheten opphøre, og det vil få del i Guds barns frihet og herlighet (Rom. 8,18-22). Denne frihet vil innebære at alt ondt er fjernet, at Satan og de onde ånder ikke lenger kan forføre og skade menneskene, og at synden og alle dens følger er opphørt. Bibelen omtaler denne herlighetstilstand i et billedspråk som klart peker ut over vår forestillingsevne (Åp. 21-22). Den skal være en endelig gjenopprettelse og fullkommengjøring av skaperverket og Guds samfunn med menneskene.

Dette Guds rike — det fremtidige — er i misjon og evangelisering gjenstand for *løfte*. Det *loves* til menneskene som en *fremtidig* realitet. Det går ut over enhver erfaring i dette liv og kan bare oppnås *etter* den enkelte kristnes død, eller — for dem som lever til Jesus kommer igjen — *etter* hans gjenkomst og de dodes oppstandelse. Forkynnelsen må gjøre det klart at håpet om Guds rike *ikke* er et håp om forandring eller forvandling av den nåværende verden på *denne* siden av døden og Jesu gjenkomst. Guds rike er fullt og helt et Guds under, en kommende virkelighet, som fører hans universelle frelsesplan til fullendelse.

Hva Guds rike gir i denne tidsalder

Men Jesus og apostlene forkynner ikke bare et fremtidig Guds rike. Jesus proklamerer selv ved begynnelsen av sin tjeneste at «himmelriket er nær» (Matt. 4,17, Mark. 1,15). Dette betyr ikke bare at riket er nær, men altså ennå ikke kommet, men faktisk at riket allerede er kommet på den måten at dets krefter gjør seg gjeldende i og med Jesu forkynnelse og virke.

Guds rike er det sentrale soteriologiske begrep i Jesu forkynnelse. Frelsen i dette rike er ikke bare fremtidig, men også nåtidig. Den tilsies mennesker her og nå. Den *frelse* Jesu komme innebærer, kan bare forstås på bakgrunn av den *nødssituasjon* menneskene er i. Den dypeste nøden i menneskets liv er av *religiøs* art. Det er fremfor alt *synden* og *døden* som preger menneskenes eksistens i denne tids-

alder. Satan og hans onde ånder utgjør et rike som står Guds rike imot. *Satan* forfører mennesker til synd og vantro, slår dem med åndelig blindhet og fører dem inn i mørke.

Dypest sett er menneskets nød at det står i et fiendtlig forhold til Gud og er under hans *vrede* og *dom*. Det er det brutte gudssamfunn som utgjør den alvorligste trusselen mot menneskets liv (sml. Ef. 2,1-3).

Fordi nøden gjelder gudsforholdet, innebærer Guds rikes komme nettopp en *gjenopprettelse* av dette brutte gudsforhold. Det er først og fremst frelse på dette plan som tilbys i evangeliet om Guds rike. Dette betyr imidlertid ikke at denne frelse er uten avgjørende konsekvenser også for andre områder av menneskelivet.

Det er karakteristisk for den frelsen som gis i Guds rike, at den *formidles eksklusivt gjennom Jesus Kristus og hans verk*. Det er Jesus — Menneskesønnen — som er kongen i riket og som samler rikets barn om seg og formidler rikets velsignelser til dem. Det er forholdet til Jesus som avgjør om en får del i riket.

De frelsesgaver som mottas i Guds rike, er altså alle knyttet til Jesu ord og gjerning. Til mennesker som lider under en uendelig syndeskuld, tilbys *tilgivelse* (Matt. 18,23-35, Matt. 9,6). Budskapet om Guds rike er et *nådetilsagn* i endetiden. Den som blir tilgitt, får *samfunn* med Gud og med Jesus. Måltidsfelleskapet med Jesus — med alt hva det innebærer i en orientalsk kontekst — blir en forsmak på bordfelleskapet i det fremtidige Guds rike. (Luk. 22,15-18).

Det evige liv som karakteriserer fullendelsestilstanden, kan også sies å begynne allerede nå ved en ny fødsel formidlet ved dåpen og Den Hellige Ånd (Joh. 3,3-5, 36). *Den Hellige Ånd* er en gave som gis til dem som får del i Guds rike (Rom. 14,17). Den gis ikke til dem som står utenfor Guds rike, fordi de ikke tror (Joh. 7,39, 14,17). Den Hellige Ånd bor i de kristne, og denne Ånd, som er hans Ånd som vakte Jesus opp fra de døde, garanterer at også de troendes dødelige legemer skal få nytt liv ved oppstandelsen (Rom. 8,11). Den Hellige Ånd er altså *pantet* på den arv, det evige liv, Guds rike, som venter Guds barn. På denne måten blir Den Hellige Ånd en forsmak på og en erfaring av den himmelske virkelighet her og nå (2. Kor. 5,5, Ef. 1,13-14). Når Jesus driver onde ånder ut av besatte ved Guds Ånd, er det nettopp et tegn på at «Guds rike er kommet til dere». (Matt. 12,28).

Det er innen Guds rike, i samfunnet mellom mennesker som er

tilgitt og har fått Den Hellige Ånd, at rikets frelsesgaver mottas. Blant disse gavene er rettferdigheten (Matt. 6,33), gleden (Rom. 14,17, sml. Matt. 5,3-12 og saligprisningen: «Salige er de fattige i seg selv for himmelriket er deres») og freden. (Rom. 14,17).

Jesu muntlige forkynnelse av Guds rike ble ledsaget av *kraftgjerninger*: helbredelser, åndeutdrivelser og naturundere som frelste mennesker fra lidelse, fare og nød. Riket ble altså ikke bare forkynt, men også *demonstrert*. Jesu guddommelige makt kommer til uttrykk i Gudsriketegn som viser hvem Jesus er, og hvilke krefter som gjør seg gjeldende i Guds rike allerede i denne tidsalder. Kraftgjerningene ble ført videre i kirkens tjeneste. De har hatt en spesiell betydning for kirkens misjon, for de viser til den guddommelig-transcendente virkelighet som budskapet representerer. Det er i *Jesu navn* den kristne kirke har fått oppleve disse underne helt opp til vår egen tid.

Det er ikke rett å avlede direkte kirkens diakonale tjeneste i dag av Jesu undergjerninger. Vesentlig for oppfatningen av dem var jo nettopp at de var *guddommelige* i karakter, og altså ikke *menneskelige* barmhjertighetsgjerninger.

Underne bevarer sin tegnkarakter bare når de oppfattes som guddommelig inngripen i menneskers liv. De knyttes bedre til de karismatiske tjenestene i kirken enn til den ordinære diakoni. De utgjør likevel en viktig dimensjon i forkynnelsen av Guds rike også i dag.

Vi har sett at Guds rike, både som fremtidig og nåværende realitet, først og fremst er innbegrepet av frelsesgodene sett på bakgrunn av menneskets nødsituasjon. Dette forhindrer imidlertid ikke at Guds rike i annen rekke også innebærer en *etisk forpliktelse*. De avgjørende etiske kjennetegn ved disiplene er *rettferdigheten*, som både er en gave og en forpliktelse (Matt. 5,20, 6,33) og *kjærligheten* (Matt. 5,38-48) som strekker seg ut til uvenner og fiender og som setter nestens interesser foran ens egne (vv. 44, 7,12). I Paulus' brev brukes begrepet Guds rike oftest som motivasjon for et hellig liv. Denne nestekjærligheten som er en gave fra Den Hellige Ånd (Rom. 5,5), er motivasjonen og drivkraften i den tjenesten overfor verden som Guds rikes barn er kalt til å være med i. Denne tjenesten, som vender seg både mot åndelig, sosial og politisk nød, er ikke et middel til å fremme riket, men et resultat av at riket kommer og er kommet.

Når det gjelder de gavene som Guds rike bringer som et *nærvæ-*

rende rike, skal de gjennom misjon og evangelisering tilbys mennesker over hele verden *nå*. Guds rike som nærværende er til forskjell fra det fremtidige ikke bare gjenstand for løfte og håp, men tilsies og mottas i nåtiden.

Hva Guds rike ikke gir i denne tidsalder

Samtidig som mennesker får erfare Guds rikes frelsesgaver, lever de fortsatt i den nåværende tidsalder som er preget av Satans makt, av synden og døden. Denne virkelighet møter de både i verden omkring seg, i fellesskapet av dem som tror og i sin egen natur. Guds rike er *i* verden, men ikke *av* verden. (Joh, 18,36). Etter sitt egentlige vesen er det i denne tidsalder skjult og gjenstand for *tro*. Det er derfor viktig å være klar over hva vi *ikke* kan vente av Guds rike i denne tidsalder.

Vi kan ikke vente seier over den fysiske død, og dermed heller ikke over all den sykdom og lidelse som henger sammen med døden. Dette er menneskehetens situasjon helt fram til fullendelsen. Alle løsninger av menneskelige problemer på denne siden av døden, blir derfor stående som *midlertidige* løsninger, ikke som endelige. Dermed er også alle løsninger på det politiske, sosiale, økonomiske, medisinske og teknologiske plan relativisert. Den kristne misjons *hovedoppgave* må være å bringe Guds frelsesvar på denne dypeste nød det svar som består i løftet om evig liv.

Dette innebærer at budskapet om Guds rike *ikke* er budskapet om befrielse fra politisk og sosial undertrykkelse og urettferdighet. Guds rikes nærvær i denne verden er ikke uforenlig med tilstedeværelsen av urettferdighet og undertrykkelse. Guds rike kommer derfor heller ikke i denne verden når befrielse og rettferdighet oppnås på det politiske, sosiale eller økonomiske plan. Den som står under Kristi herrevelde, bør riktignok *av all sin evne motarbeide uretten på disse områdene*. Den representerer følgene av den sataniske ondskap i denne verden. Den utelukker likevel ikke at Guds rike kan finnes blant mennesker som lider under det onde i systemer, strukturer og kulturer (Luk. 17,20-21). Det er verdt å merke seg at Jesus som kunne øse av en gammeltestamentlig, jødisk tradisjon som nettopp forsto Guds rike i politiske-nasjonale kategorier, og som selv sto i en situasjon preget av politisk nød og undertrykkelse, bevisst *ikke* forkynte et Guds rike av politisk art. En politisk forståelse av Guds rike i dag ville være en skjebnesvanger tilbakevending til Det gamle testamente i strid med Jesu og apostlenes forkynnelse.

En sammenblanding av de to stadiene i rikets komme, slik de er åpenbart av Jesus, vil føre til en *politiserende* oppfatning av det nærværende Guds rike og en *dennesidig* oppfatning av det kommende Guds rike som vil ha ødeleggende konsekvenser for kirkens misjon. Den vil frata menneskene håpet om det fullendte Guds rike og seieren over døden og samtidig pålegge Guds folk en etisk-politisk forpliktelse som er urealistisk i syndens verden og bare kan bane vei for håpløshet eller utopisme. At frelsen i Guds rike i denne tidsalder ikke er av politisk natur selv om den har politiske konsekvenser synes å være en av de best belagte kjensgjerninger i Det nye testamente.

Hvordan komme inn i Guds rike?

Jesu evangeliserende tjeneste har som hovedsiktemål at mennesker skal *komme inn* i Guds rike. Dette synspunkt plasserer budskapet om Guds rike sentralt i kirkens forståelse av misjonsansvaret. Primært sikter ordene om å komme inn i Guds rike mot det fremtidige, fullendte Guds rike (Matt. 8,11). Det synes faktisk som om det er mer maktpåliggende for Jesus at mennesker skal komme inn i Guds rike enn at riket skal komme! Egentlig er det vel to sider av samme sak. Riket kommer i den nåværende tidsalder på den måten at mennesker tar imot det og kommer inn i det. Denne forståelsen finner vi i Luthers forklaring til den annen bønn: «Vi ber her at Gud vil la sitt rike komme til oss og til alle folkeslag, så vi tror Guds ord og lever med ham både her i tiden og siden i evighet.»

Hva er så *betingelsen* for å komme inn i Guds rike? Jesu virke og oppdraget til disiplene viser at *forkynnelsen* av evangeliet om Guds rike er en nødvendig forutsetning for at mennesker skal kunne ta imot riket og komme inn i det (Matt. 11,5f, 10,7f, Luk. 16,16). I følge Jesu ord skjer den nye fødsel, som er en betingelse for å komme inn i Guds rike, ved *dåpen* og *Anden* (Joh. 3,3-5). Misjon blir etter dette først og fremst å forkynne evangeliet og forvalte nådemidlene.

Mennesker går enkeltvis inn i Guds rike. Mottakelsen av riket er en personlig, individuell sak. Et menneske kan bare komme inn i riket ved å bli *født på ny*, dvs. ved et radikalt, nyskapende inngrep fra Guds side. Det evige liv som riket gir, er et guddommelig *under* som er umulig for mennesker. Det kan bare skje ved Den Hellige Ånd (Joh. 3,3-8, Tit. 3,5).

Dette betyr likevel ikke at mennesket er passivt. Tvert imot appelleres det til menneskets avgjørelse, *omvendelse* og *tro*, som en

nødvendig forutsetning for å komme inn i Guds rike. Riket kan mottas eller forkastes. Når det kommer nær i Jesus Kristus eller i hans disipler, står mennesket overfor en personlig avgjørelse. Dersom tilbudet om frelse i Guds rike forkastes, står det ikke noe annen mulighet tilbake enn evig dom og fortapelse (Luk. 10,9-12, Matt. 13,41-43). Kallet til *avgjørelsen* for Guds rike og *forkynnelsen* av Guds rike går foran alle andre forpliktelser og hensyn (Luk. 9,60-62). Det gjelder stillingen for eller imot Jesus (Matt. 11,4-6). Alt som hindrer, må forsakes (Matt. 19,21). Kallet til omvendelse og tro på Jesus er i evangeliene motivert med at Guds rike kommer, og at frelsetiden er inne (Matt. 4,17). Det er altså først og fremst tilbudet om nåde som kaller til omvendelse.

Dette svarer også helt til *hvem* det er evangeliet om Guds rike er rettet til. Det er dem som åndelig talt er *tiggere* og i sin egen hjelpsløshet ser til Jesus for hjelp. Det er nettopp *troens* vesen. Denne holdning kjennetegner i første rekke dem som var i nød: fattige, syke, besatte, moralsk mindreverdige, hedninger, samaritaner. Heller ikke de fikk komme inn i riket uten omvendelse. Men deres mangel på egne moralske eller religiøse prestasjoner gjorde dem åpne for den nåde som tilbys fritt i Guds rike. Derfor kan også Jesus holde *barnet* fram som forbilde for dem som vil inn i Guds rike: «Den som ikke tar imot Guds rike som et lite barn, skal ikke komme inn i det» (Mark. 10,15). Dette innebærer at all fortjeneste er utelukket. Den rettferdighet som kreves for å komme inn i riket, er en gave som gis til dem som søker den (Matt. 5,20, 6,33) og hungrer og tørster etter den (Matt. 5,6).

Selv om Jesus selv av frelseshistoriske grunner bare unntaksvis forkynte evangeliet for hedninger og lot dem få del i frelsens goder, er det klart at han forutså en tid da budskapet om riket skulle forkynnes for alle folkeslag, og at alle folkeslag skulle være representert i det fremtidige Guds rike (Matt. 8,11f, 24,14, 26,13, 28,18-20).

Guds rike vokser

I de såkalte «vekstlignelsene», som alle sammen er lignelser om Guds rike (Matt. 13 par), ligger hovedvekten på *resultatet*, det fremtidige Guds rike. Før dette fullkomne Guds rike nås, vil imidlertid riket leve sitt liv i menneskenes historie. I denne tidsalder er det skjult og lite å se til. Det som likevel skaper og holder dette riket oppe og gir det vekst og fremgang, er *Guds ord*. Rikets vekst og

fremgang i menneskenes historie helt fram mot fullendelsen er altså et resultat av misjonen, av forkynnelsen av ordet om riket. *Forkynnelsen av Guds ord får her altså den helt sentrale funksjon å bli selve rikets vekstprinsipp*. Det vil ikke si at riket er avhengig av menneskelig innsats. Poenget er hele tiden at det er Gud og Guds rikes egne krefter som betinger veksten. Men det er nettopp forkynnelsen av Guds ord med dets iboende spirekraft (Mark. 4,26-29) Gud tar i bruk. Dette gjør det igjen klart at *forkynnelsen av Guds rike i overensstemmelse med det bibelske budskap er misjonens fremste oppgave*. I lys av det apostoliske kerygma i Det nye testamente er det ikke vanskelig å fastslå at det sentrale i dette budskap er proklamasjonen av Jesus Kristus, Guds Sønn, som ble «overgitt til døden for våre synder og oppreist for at vi skulle bli rettferdige for Gud» (Rom. 4,25, 1. Kor. 15,3-4, 2,2). Ved troen på ham alene blir mennesket frelst av nåde (Ap.gj. 4,12, Ef. 2,8). Kristus inntar i apostlenes forkynnelse den plass som riket hadde i Jesu forkynnelse. Derfor kan det sies om Filip at han forkynte «evangeliet om Guds rike og Jesu Kristi navn» (Ap.gj. 8,12). Dette er det sentrale innhold i misjonsforkynnelsen i dag som dengang.

Kirkens oppgave i dag

I lys av det vi har fremhevet om Guds rike i Det nye testamente, kan det være naturlig å peke på det som synes å være vår oppgave som kristen kirke i dag.

Det ord som kanskje er Jesu viktigste og mest utfordrende ord om Guds rike til kirken i dag, er Matt. 24,14: «Og evangeliet om riket skal forkynnes i hele verden til vitnesbyrd for alle folkeslag, og så skal enden komme.» Den enden som her er omtalt, er som vi har sett, forutsetningen for at Guds rike skal komme i kraft i sin endelige og fullkomne herlighetstilstand. *Forkynnelsen* av riket står derfor i direkte samband med rikets eget *komme!* Misjonstjenesten angir målet for hele verdens historie. Guds frelsesplan inkluderer alle folkeslag. De kalles til hans rike. Inntil denne plan er fullført slik Gud vil ha den fullført, står den kristne kirke i historiens viktigste arbeid.

Mellom Jesu oppstandelse og hans gjenkomst er forkynnelsen av evangeliet om riket, historiens egentlige mening. Etter det vi har sett, er dette budskap et definerbart, klart budskap, som *bare* kirken eier, åpenbart i Guds ord. Om kirken er sann kirke og misjonen sann misjon, avhenger av om det er *dette* evangelium om riket som

forkynnes. Hvis ikke kirken *tror* dette budskap, om den ikke våger å *forkynne* dette budskap, vil den ha forspilt sin historiske sjanse og bli en løgnkirke og en løgnmisjon uansett hvor sant og rett og viktig dens budskap ellers måtte være. Det det står om i vår tid, er om kirken har tro og frimodighet til å forkynne Guds rike i overensstemmelse med Bibelens ord.

Kirkens misjonsoppgave består *ikke* i å bringe riket til jord i all dets herlighet. Den består i å bringe Guds nådesord til hjertene slik at mennesker får ta imot riket og slik får oppleve at riket kommer til dem. Den *eskjatologiske* opprettelse av riket er Guds og Guds alene.

Siden vi fremdeles lever i en nåværende tidsalder og ikke i den kommende, må vår tjeneste i riket være preget av rikets vilkår i denne verden, slik som Jesus har vist oss et eksempel på ved sin tjeneste og ved sitt oppdrag til disiplene. Riket skal komme ved evangelieforkynnelse og ledsages av de tegnhandlinger og kjærlighetsgjerninger som springer fram av hjerter som er fornyet ved rikets gaver.

«Komme ditt rike». Dette er ikke først og fremst et teologisk utsagn Jesus bad oss om å grunne på, men en bønn han bad oss om å be. Det er nettopp ved i lydighet og tro å be denne bønnen vi yter det største bidrag til dens oppfyllelse. Når et internasjonalt kirkemøte tar en bønn som tema, må det vesentlige både i forberedelsen og gjennomføringen av konferansen være å be denne bønnen: «Komme ditt rike.»